

Liite hakuilmoitukseen

Asuinalueiden segregatio – teeman taustoitus

Tampereen tilannekuva

Tampereella on erilaisia ja omaleimaisia kaupunginosia, jotka ovat kaupungin vahvuus. Kokonaisuutena kehitys on 2010–2020-luvuilla ollut monella hyvinvointimittarilla myönteistä. Alue- ja rakennustason tarkastelu tuo kuitenkin esiin eroja, jotka toistuvat tietyissä kaupunginosissa. 2010-luvun alussa haastaviksi tunnistetut alueet ovat edelleen kaupungin keskiarvosta poikkeavassa asemassa, vaikka kehityssuunta on ollut niilläkin myönteinen. Keskeinen havainto on kehitysvauhtien eriytyminen: heikoimmassa asemassa olevat alueet etenevät, mutta hitaammin kuin paremmin kehittyvät osat kaupunkia.

Tilastollisesti eriytyneiksi profiloituvat erityisesti Hervanta, Tesoma, Multisilta ja Nekala sekä ruututason tarkastelussa Kaukajärven ja Annalan alueet. Näillä alueilla useat indikaattorit poikkeavat samanaikaisesti kaupungin keskiarvosta: tulotaso on matalampi, työttömyysaste korkeampi, koulutustaso alempi, yksinasuminen yleisempää ja koettu hyvinvointi heikompi. Kyse ei ole yksittäisistä poikkeamista, vaan moniulotteisesta profiilista, joka toistuu samoilla alueilla sekä tilastoissa että asukkaiden kokemuksissa.

Alueprofileja jäsentää myös asuntokannan rakenne. Edellä mainituilla alueilla on laajoja 1960–1980-lukujen kerrostalokantoja ja korkea vuokra-asumisen osuus, mikä näkyy alhaisempana vuokra- ja hintatasona suhteessa muuhun kaupunkiin. Asuntokannan ikä, hallintamuotojen jakauma ja asuntojen kokorakenne muodostavat kokonaisuuden, joka eroaa pienimittakaavaisista ja kalliimmista asuinalueista ja linkittyy tilastoissa näkyviin sosioekonomisiin eroihin.

Samaan aikaan voidaan todeta, että Tampereella eriytyminen on vielä maltillisempaa kuin Etelä-Suomen kaupunkiseuduilla, erityisesti etnisen eriytymisen suhteen.

Väestönkasvu ja ajankohtaiset haasteet

Viime vuosina Tampere on kasvanut voimakkaasti, ja maahanmuuton osuus kasvusta on lisääntynyt. Samalla kaupunki kasvaa erityisesti pienituloisissa väestöryhmissä, mikä voi heijastua alueellisiin mittareihin etenkin niillä alueilla, joissa kohtuuhintaisen asumisen rooli on suuri. Viimeaikaiset sosiaaliturvavaleikkaukset ja -muutokset sekä työttömyyden kasvu Tampereella vaikuttavat herkimmin alueisiin, joilla asukkaiden työmarkkina-asema on valmiiksi heikompi ja joissa arjen toimeentulo tukeutuu keskimäärin enemmän etuuksiin. Esimerkiksi vuonna 2025 9,1 % tamperelaisista kotitalouksista sai Kelan perustoimeentulotukea.

Samalla ennakoitaan, että valtion rahoittama kohtuuhintainen asuntotuotanto vähenee, mikä kiristää kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa koko kaupungissa. Tämä voi ohjata pienituloisia entistä enemmän alueille, joilla on ennestään paljon vanhaa kohtuuhintaista asuntokantaa.

Mitä Tampere tekee jo nyt?

Kaupunkitasoiset periaatteet (koko kaupunki)

Tampere toteuttaa Kaupunginosakehittämisen ohjelmaa 2026–2029, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 26.1.2026. Ohjelma pohjautuu pitkäkestoiseen ja poikkihallinnolliseen toimintamalliin, joka on kehitetty viimeisten kahden vuoden aikana. Strateginen erillisohjelma määrittelee yhdeksän kaupunkitasoista periaatetta alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi (asuminen; liikkuminen ja saavutettavuus; palvelut ja elinvoimaisuus; koulut ja päiväkodit; lähiympäristön laatu ja viihtyisyys; turvallisuus; kotoutuminen; osallisuus ja yhteisöllisyys; identiteetti ja maine), joilla varmistetaan sujuva arki ja sosiaalinen kestävyys kaikissa kaupunginosissa.

Kohdennettu kaupunginosakehittäminen (Hervanta; Tesoma; Kaukajärvi & Annala; Peltolampi & Multisilta + seuranta-alueet)

Strateginen erillisohjelma ohjaa palveluryhmiä ja lautakuntia kohdentamaan pitkäjänteistä kehittämistä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi edellä mainituille alueille. Toimet sisältävät muun muassa asuntokannan monipuolistamista ja täydennysrakentamista, lähiympäristöjen viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamista, kohtaamispaikkojen kehittämistä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevia toimintamalleja sekä poikkihallinnollista yhteistyötä kaupungin toimialojen, hyvinvointialueen, paikallistoimijoiden ja asukkaiden kanssa. Kohtaamispaikkoja ja yhteisöllisyyden toimenpiteitä toteuttaa kaupunginosissa keskeisesti palveluryhmien lisäksi Kaikkien Tampere -kehitysohjelma. Kaupungin ajankohtaiset esimerkit ja eteneminen on koottu kaupunginosakehittämisen verkkosivulle.

Asunto- ja maapolitiikka 2026–2029 (sekä Maankäyttöpolitiikka)

Eriytymisen ehkäisy kytkeytyy asunto- ja maapolitiikan linjauksiin 2026–2029, joilla ohjataan monipuolista ja tasapainoista asuntotuotantoa. Linjaukset asettavat monipuolistamisen tavoitteet sekä kaupunkitasolle että erikseen kaupunginosakehittämisen kohdealueille. Ohjauksessa korostuvat muu kuin kerrostalotuotannon osuus, asuntokokojen ohjaus sekä kohtuuhintaisen asuntotuotannon alueellinen rajaaminen.

Lisäksi Tampere ehkäisee asuinalueiden segregatiota **Hyvinvointisuunnitelman 2026–2029** ja **Tampereen kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen polku 2025–2035** strategisten erillisohjelmien kautta. Näiden suunnitelmien avulla vaikutetaan keskeisesti kaupunkilaisten hyvinvointiin ja sivistykseen. Tampere osallistuu myös kansallisen Segregatio-ohjelman valmisteluun sekä Segregatiolinkin työskentelyyn.

Yhteenveto

Tampere tuottaa datapohjaista, eri aluetasolle jäsennettyä tilannekuvaa alueellisesta eriytymisestä ja on rakentanut pitkäkestoista, poikkihallinnollista toimintamallia eriytymisen torjumiseksi. Kaupunginosakehittämisen ohjelma on ensimmäistä kertaa hyväksytty strategiseksi erillisohjelmaksi, ja sen jalkauttaminen koko organisaatioon on käynnissä. Kaupunki on sitoutunut poikkihallinnolliseen työhön alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Samalla ajankohtaiset muutospaineet ja kasvun rakenne lisäävät tarvetta 1) jatkuvalla seurannalla ja

arvioinnille, 2) syvenevälle ymmärrykselle yhteiskunnallisista kehityskuluista ja alueellisen eriytymisen dynamiikasta sekä 3) uusille keinoille ja vaikuttaville toimenpiteille eriytymiskehityksen hillitsemiseksi. Näillä keinoilla tuetaan samalla asukkaiden hyvinvointia kaikissa kaupunginosissa.

Lähteitä

Erilaisten alueiden Tampere – Raportti Tampereen alueellisesta eriytymisestä (tilastokeskus, yhdyskuntarakenteen seuranta, hyvinvointikysely jne.)

Kaupunginosakehittämisen ohjelma [Kaupunginosakehittäminen \[Tampereen kaupunki - Kaupunki ja päätöksenteko - Organisaatio\]](#)

Asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2026-2029 [Asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2026–2029](#) |

[Tampere esityslistat ja pöytäkirjat](#)

Tampere alueittain

Asunto- ja rakentamisen tietoikkuna

Alueellinen erilaistuminen (sisäinen PBI, jossa sosioekonominen indeksi 250x250 ruututasolla)